

Laiškas hebrajams

¹ Dievas, kuris daug kartų ir daugeliu būdų praeityje *kalbėjo tėvams per pranašus, ² šiomis paskutinišiomis dienomis †prabilo į mus Sūnumi, kuri paskyrė visa ko paveldėtoju, ir per kuri sukūrė ‡pasaulius; ³ kuris, būdamas *jo* šlovės spindesys bei *jo* esybės tikslus atvaizdas ir Šišlaikydamas visatą savo galingu žodžiu, *pats vienas atlikęs mūsų nuodėmių †nuvalymą, atsisėdo Didybės dešinėje aukštybėse, ⁴ būdamas tiek ‡geresnis už angelus, kiek prakilnesnį už juos yra paveldėjęs vardą. ⁵ Nes kuriam iš angelų jis kada nors pasakė: *ŠTu esi mano Sūnus, šiandien aš tave pagimdžiau?* Ir vėl: **Aš būsiu jam Tėvas, o jis man bus Sūnus?*

* **1:1** „kalbėjo“ – Arba „yra kalbėjęs“. † **1:2** „prabilo į mus“ – Arba „kalbėjo mums“; tas pats gr. žodis vartojamas ir čia ir Hbr 1:1. ‡ **1:2** „pasaulius“ – Gr. žodis verčiamas ir „amžiai“, „laikmečiai“, „laikotarpiai“. Jis apibūdina ne tik laiko tarpą, bet ir visa tai, kas egzistuoja laike. § **1:3** „išlaikydamas“ – Arba „nešdamas“. * **1:3** „pats vienas“ – T. „per save“. † **1:3** „nuvalymą“ – Arba „nuplovimą“. ‡ **1:4** „geresnis“ – Gr. žodis κρείττων (kreittōn) yra vartojamas 12 k. Laiške Hebrajams: Hbr 1:4; 6:9; 7:7, 19, 22; 8:6; 9:23; 10:34; 11:16, 35, 40; 12:24. § **1:5** „Tu esi [...]“ – Žr. Ps 2:7 (Dievo galia įvykdytas Mesijo išėjimas iš kapo rūšio lyginimas su kūdikio išėjimo iš motinos iščių); Apd 13:33, I Kor 15:4, Hbr 5:5. * **1:5** „Aš būsiu jam [...]“ – II Sam 7:14, I Met 17:13.

⁶ Ir vėl, kai įveda †Pirmagimį į pasaulį, jis sako: „Ir tegarbina jį visi Dievo angelai.“ ⁸ Bet Sūnui sako: „Tavo sostas, o Dieve, išliks per amžių amžius, †teisumo skeptras yra tavo karalystės skeptras.“ ¹⁴ Argi jie visi nėra patarnaujančios dvasios, siunčiamos patarnauti labai tų, kurie ateityje pavaldės išgelbėjimą?!

2

³ tai kaip mes ištrūksime iš *bausmės*, jeigu *nepaisysime tokio didžio išgelbėjimo?! †Šis *išgelbėjimas*, pradžioje paskelbtas per Viešpatį, girdėjusiųjų buvo mums patvirtintas, ⁴ Dievui irgi kartu liudijant su stebuklingais ženklais ir stebuklais ir įvairiais galingais antgamtiniais veiksmais ir Šventosios Dvasios *atliktais* paskirstymais pagal savo paties valią. ⁵ Nes ne angelams jis padarė pavaldų †ateities pasaulį, apie kurį mes kalbame. ⁸ visus *dalykus ir asmenis* padarei pavaldžius po jo kojomis“. Padarydamas visus jam pavaldžius, jis nepaliko nieko, *kas* būtų jam nepavaldu. Tačiau dabar dar nematome, kad visi buvo padaryti jam pavaldūs. ⁹ Bet matome Jėzų, padarytą truputį žemesnį negu angelai dėl mirties kančios apvainikuotą

† **1:6** „Pirmagimį“ – gal „Viršugimį“, t. y. visų svarbiausią asmenį, turintį Dievo prigimtį. † **1:8** „teisumo“ – Arba „tiesusis“; gr. žodis vartojamas NT tik čia; rodo į tai, kas nekrypsta, nesidaro netiesiam. * **2:3** „nepaisysime“ – Arba „ignoruosime“. † **2:3** „Šis išgelbėjimas, pradžioje paskelbtas per Viešpatį“ t. „kuris gavęs pradžią (arba „sulaukęs pradžios“), kad būtų pasakytas (arba „paskelbtas“) per Viešpatį“. † **2:5** „ateities“ – Arba „būsimąjį“.

šlove ir garbe, kad Dievo malone jis už kiekvieną Špatirtų mirtį. ¹⁰ Nes priderėjo tam, kuriam yra visa, ir per kurį yra visa, vedant daugybę sūnų į šlovę, per kentėjimus *tobulai parengti †jų išgelbėjimo vadovą. ¹² sakydamas: „Aš paskelbsiu tavo vardą savo broliams, †bažnyčios viduryje tau giedosiu gyrių.“ ¹⁴ Kadangi vaikai yra kūno ir kraujo dalininkai, tai ir jis panašiu būdu pasidarė tos pačios *fizinės sandaros* dalyvis, kad per mirtį paverstų niekais tą, kuris turėjo mirties galią, tai yra velnią, ¹⁵ ir išvaduotų Štokius, kurie dėl mirties baimės visą gyvenimą *priklausė vergijai. ¹⁷ Todėl Jis turėjo visu kuo pasidaryti panašus į brolius, kad būtų gailėstin-gas ir ištikimas vyriausiasis kunigas reikalais su Dievu, kad †numaldytų rūstybę už žmonių nuodėmes. ¹⁸ Nes todėl, kad pats gundomas

§ 2:9 „patirtų“ – Arba „ragautų“ (bet ne „paragautų“, nes Jis iki galo patyrė mirtį už kiekvieną, ne tik truputį paragavo jos). * 2:10 „tobulai parengti“ – Arba „išstobulinti“, „galutinai parengti“. Gr. žodis τελειόω (teleioō) nusako užbaigimą, tikslo pasiekimą. Vien Laiške hebrajams tas gr. žodis vartojamas dar 9-iose eilutėse: Hbr 5:9; 7:19, 28; Heb 9:9; 10:1, 14; 11:40; 12:23. Galima išversti „priderėjo [...] per kentėjimus padaryti jų išgelbėjimo vadovą tikslą pasiekusiu“. † 2:10 „jų išgelbėjimo vadovą“ – Laisvai verčiant: „tą, kuris išgelbėdamas juos, eina jų priešakyje“. † 2:12 „bažnyčios“ – Gr. ἐκκλησία (ekklēsia). § 2:15 „tokius, kurie“ – Arba „tuos, kokie jie bebuvo, kurie“. * 2:15 „priklausė“ – Arba „buvo įpareigoti“. † 2:17 „numaldytų rūstybę“ – T. y. kad visiškai ir tobulai patenkintų įstatymo reikalavimus dėl bausmės už nuodėmes, kad įstatyme numatyta rūstybė būtų pašalinta nuo kitų žmonių, Jam prisiėmus visa ją. Tas pats gr. žodis vartojamas Lk 18:13.

kentėdavo, jis pajėgus pagelbėti †gundomiems.

3

¹ Todėl, šventi broliai, dangiškojo pašaukimo dalininkai, atidžiai žiūrėkite į mūsų išpažinimo Apaštalą ir Vyriausiąjį Kunigą Kristų Jėzų, ⁵ Ir Mozė iš tiesų buvo ištikimas visoje jo šeimynoje kaip tarnas, *kad paliudytų apie tuos dalykus, kurie turėjo būti pasakyta vėliau, ⁶ bet Kristus *buvo ištikimas* kaip †savo šeimynai *viešpataujantis* Sūnus, †kurio šeimyna mes esame, jeigu išlaikome Šatvirą užtikrintumą ir užtikrintos vilties *gyrimąsi tvirtą iki galo.

⁷ Todėl, kaip sako Šventoji Dvasia: †„Šiandien, jeigu klausysitės jo balsą, ⁸ neužkietinkite savo širdžių, kaip per kartų maištą †gundymo dieną dykumoje, ¹³ Bet kiekvieną dieną Šįspėkite, padrąsinkite vieni kitus, kol tebevadinama

† **2:18** „gundomiems“ – T. „tiems, kurie gundomi“. * **3:5** „kad paliudytų“ – Gr. „liudijimui“, „kad būtų liudijimas“. † **3:6** „savo šeimynai *viešpataujantis* Sūnus“ – Plg. Jn 8:35. † **3:6** „kurio šeimyna mes esame“ – Plg. Jn 1:12; 3:6; Gal 4:6; I Jn 3:1-2, 9-10.

§ **3:6** „atvirą užtikrintumą“ – Arba „atvirą drąsumą“. * **3:6** „gyrimąsi“ – Arba „džiaugsmą“. † **3:7** „Šiandien [...]“ – Ps 95:7 ir toliau. † **3:8** „gundymo“ – Arba „kai gundė *Dievą*“; izraelitai gundė Viešpatį. Žr. Hbr 3:9; Įst 6:16; Iš 17:2, 7; I Kor 10:9; Ps 78:18,41,56; Ps 95:9; Ps 106:14. § **3:13** „įspėkite, padrąsinkite“ – Šiais žodžiais verčiamas vienas gr. veiksmazodis. Jame slypi abi sąvokos ir dar kitos reikšmės (kontekstas leidžia manyti, kad šios abi sąvokos tinka čia, bet ne kitos šio gr. žodžio reikšmės). Ta pati žodžio forma vartojama ir I Tes 4:18, 5:11, bet kontekstas ten rodo į paguodą, nors čia kontekstas rodo į įspėjimą.

„šiądien“, kad *nuodėmės apgaulė kurio nors iš jūsų neužkietintų. ¹⁴ Nes esame tapę Kristaus dalininkais, jei tikrai savo †pradinį ‡tikrumą iki galo išlaikysime tvirtą, ¹⁷ Keturiasdešimt metų jis bodėjosi kurių žmonijų? Argi ne tu, kurie nuodėmiavo, kurių lavonai krito dykumoje?

4

⁶ Taigi, kadangi kai kuriems belieka įeiti į jį, o tie, kuriems pirmiau buvo paskelbta Evangelija, neįėjo dėl *atsisakymo tikėti, ⁷ vėlgi, jis paskiria tam tikrą dieną, šiądien, po tokio ilgo laiko sakydamas †per Dovydą lygiai taip, kaip anksčiau pasakytą: „Šiądien, jeigu išgirsite jo balsą, neužkietinkite savo širdžių“. ⁹ Taigi ‡šabo poilsis pasilieka Dievo tautai, ¹⁰ nes tas, kuris yra įėjęs į Šjo poilsį, tas irgi ilsisi nuo savo darbų, kaip Dievas *ilsėjosi* nuo savųjų. ¹¹ Tad stenkimės įeiti į tą poilsį, kad kuris nors nenupultų, sekdamas tuo pačiu *atsisakymo tikėti pavyzdžiu.

* **3:13** „nuodėmės apgaulė kurio nors iš jūsų užkietintų“ – T. „nebūtų užkietintas kuris nors iš jūsų nuodėmės apgaulė“. † **3:14** „pradinį tikrumą“ – T. „tikrumo pradžia“. ‡ **3:14** „tikrumą“ – Arba „užtikrintumą“, „tikrovę“; gr. žodis yra „atrama“ arba „tai, kas laiko iš apačios“, t. y. „pagrindas“, „esmė“, „tikrumas“ arba „tai, kas suteikia tikrumą / užtikrintumą“. * **4:6** „atsisakymo tikėti“ – Arba „nepaklusnumo“. † **4:7** „per Dovydą“ – Arba „Dovydo tekste“ ar „Dovydo žodžiuose“. T. „Dovyde“, t. y., Dovydo pasakytuose žodžiuose. ‡ **4:9** „šabo poilsis“ – Arba „šabystė“, „šabatystė“; gr. žodis σαββατισμός (sabbatismos) vartojamas NT tik čia. § **4:10** „jo“ – T. y. Dievo. * **4:11** „atsisakymo tikėti“ – Arba „nepaklusnumo“.

12 Nes Dievo žodis yra †gyvybingas, taip pat veiksmingas, taip pat aštresnis už bet kokią dviašmenį kalaviją, net prasiskverbiantis iki šių abiejų – sielos bei dvasios – ir šių abiejų – sąnarių bei kaulų smegenų – atšakos; jis taip pat ‡įžvelgia širdies Šmintis bei *nuostatas. 13 Ir †jo akyse joks kūrinys nėra nematomas, bet viskas yra nuoga ir atidengta akims to, ‡kuriam turime duoti ataskaitą. 14 Taigi, turėdami didį vyriausiąjį kunigą, perėjusį pro dangus, Jėzų, Dievo Sūnų, tvirtai laikykimės savo išpažinimo, 15 nes mes turime ne tokį vyriausiąjį kunigą, kuris nepajėgtų atjausti mūsų negalių, bet visaip gundytą, lygiai kaip *ir mes, tačiau* be nuodėmės. 16 Todėl drąsiai ateikime prie malonės sosto, kad gautume gailestingumą ir Šrastume malonę, *kuri teikia* pagalbą kaip tik laiku.

5

1 Mat kiekvienas vyriausiasis kunigas, imamas iš žmonių, yra skiriamas atstovauti žmonėms

† 4:12 „gyvybingas“ – T. „gyvuojantis“. ‡ 4:12 „įžvelgia“ – Arba „rūšiuoja“, „įžiūri“, „nustato“, „įvertina“; t. „yra širdies minčių bei nuostatų (būdvardis:) įžiūrus / įžvalgus / rūšiuojantis / atskiriantis“. § 4:12 „mintis“ – Arba „sumanymus“. * 4:12 „nuostatas“ – Arba „ketinimus“, „nusistatymus“, „požiūrius“, „mąstysenas“. † 4:13 „jo akyse joks kūrinys nėra nematomas“ – Arba „prieš jį / jo akivaizdoje nėra jokio nematomo kūrinio“, „joks kūrinys nėra paslėptas nuo jo akių“. ‡ 4:13 „kuriam turime duoti ataskaitą“ – Arba „pas kurį suvedama mūsų sąskaita“. § 4:16 „rastume malonę, kuri teikia pagalbą kaip tik laiku“ – T. „rastume malonę savalaikiai pagalbai“.

dalykuose, kurie *susiję su *tarnyste* Dievui, kad atnašauti ir dovanas ir aukas už nuodėmes, ⁵ Taip ir Kristus †ne pats sau suteikė šlovę tapti vyriausiuoju kunigu, bet tas, kuris jam tarė: ‡„*Tu esi mano Sūnus, šiandien aš tave pagimdžiau*“.
⁸ nors Šjis buvo Sūnus, tačiau išmoko klusnumo per tuos dalykus, kuriuos iškentėjo, ¹² Nes tikrai, atsižvelgiant į laiką, jūs turėtumėte būti mokytojai, *bet* jums vėl reikia, kad kas nors jus mokytų tų dalykų – Dievo pranašišku pranešimų pradmenų, – ir esate tapę tokie, kuriems reikia pieno, o ne tvirto maisto. ¹³ Juk kiekvienas, kuris minta pienu, teisumo žodžio atžvilgiu yra *neįgudęs, nes jis yra kūdikis. ¹⁴ Bet subrendusiems tinka tvirtas maistas – tiems, kurie dėl įpratimo turi išlavintus jutimo organus gėriui nuo blogio atskirti.

6

¹ Todėl, eję toliau nuo pradmens to *pranešimo apie Kristų, duokimės „sunešami“ į †subrendimą, nedėdami ‡dar kartą pamato, *susidedančio* iš atgailavimo nuo negyvų darbų ir

* **5:1** „susiję su *tarnyste* Dievui“ – T. „nukreipti į Dievą“; žr. Ro 15:17. † **5:5** „ne pats sau suteikė šlovę“ – T. „ne pats save šlovino“. ‡ **5:5** „Tu esi [...]“ – Žr. Ps 2:7 (Dievo galia įvykdytas Mesijo išėjimas iš kapo rūsio lyginimas su kūdikio išėjimo iš motinos iščių), Apd 13:33, I Kor 15:4, Hbr 1:5. § **5:8** „jis buvo“ t. „būdamas“. * **5:13** „neįgudęs“ – „be patirties“. * **6:1** „pranešimo“ – Arba „žodžio“. † **6:1** „subrendimą“ – Arba „tobulumą“. ‡ **6:1** „dar kartą“ – Arba „vėl“.

iš tikėjimo Dievu, ² iš mokslo apie Škrikštus, ir apie rankų uždėjimą, ir apie mirusiųjų prisikėlimą ir apie amžinąjį teismą. ³ Jei Dievas leis ir tai darysime. ⁴ Nes *būtų neįmanoma †□vėl atnaujinti atgailai□ tų, kurie †vieną kartą visiems laikams buvo apšviesti bei paragavo dangiškos dovanos, ir Špasidarė Šventosios Dvasios dalininkais, ⁵ ir paragavo Dievo gero žodžio bei būsimąjo *pasaulio jėgų, ⁶ ir *paskui* †atsimetė †nukryžiuodami iš naujo sau Dievo Sūnų ir *ji* išstatydami viešam gėdinimui. ⁷ Nes žemė, kuri Šsugeria dažnai ant jos *palyjanti

§ 6:2 „krikštus“ – Gr. βαπτισμῶν (baptismon), vartojamas ir Mk 7:4,8; Hbr 9:10. Jėzaus sekėjai buvo krikštijami vandeniu (Mk 1:4; Lk 3:16; Jn 3:23, 26; 4:1-2) ir Jis krikštijo savuosius Šventąja Dvasia (Jn 1:33; Apd 1:4-5, 11:15-16). * 6:4 „būtų neįmanoma“ – Tariamą nuosaką lemia gr. kalbos sintaksė (ilgas prielaidų sąrašas), kontekstas ir panašią sandarą kitur, pvz., Hbr 10:26 eilutėje esantis dalyvis („jeigu mes nuodėmiaujame“). † 6:4 „vėl atnaujinti atgailai“ – Frazė yra perkelta iš 6-tos eilutės. † 6:4 „vieną kartą visiems laikams“ – Arba „vieną kartą galutinai“. Gr. žodis ἄπαξ (hapax) gali būti kelintinis arba galutinis. Plg. II Kor 11:25; Flp 4:16; I Tes 2:18; Hbr 6:4; 9:7, 26-28; 10:2; 12:26-27; I Pt 3:18, 20; Judo 3, 5. § 6:4 „pasidarė Šventosios Dvasios dalininkais“ – Arba „pasidarė Šventosios Dvasios veikimo dalyviais“, t. y. patyrė Šv. Dvasios veikimą; žodis μέτοχος rodo į tai, kas kartu su kitais yra patiriama. * 6:5 „pasaulio“ – Arba „amžiaus“. † 6:6 „atsimetė“ – T. „atkrito“, „nupuolė“; Gr. žodis παραπίπτω (parapiptō) vartojamas NT tik čia. † 6:6 „nukryžiuodami“ – T. y. laiko Viešpatį Jėzų apsimetėliu, kuris melagingai tvirtina esąs Mesijas, ir todėl pasmerkia jį, kaip ir pasmerkė jį aukštieji kunigai ir kiti. § 6:7 „sugeria“ – Arba „sugėrė“. * 6:7 „palyjanti“ – T. „ateinantį“.

lietų ir želdina †augalų, ‡naudingų tiems, Šdėl kurių ji ir dirbama, *pasisavina palaiminimą iš Dievo, ⁸ bet ta, kuri neša erškėčius bei usnis, yra atmestina ir netoli prakeikimo. †Jos galas – ‡deginimas. ⁹ Bet mylimieji, nors net šitaip kalbame, esame apie jus įsitikinę geresnių dalykų, Štai yra, tie, kurie lydi išgelbėjimą. ¹⁰ Nes Dievas nėra neteisingas, kad pamirštų jūsų darbą ir triūsą meilės, kurią parodėte jo vardui, *anksčiau* tarnavę ir *dabar* tarnaudami šventiesiems. ¹¹ Tačiau norime, kad kiekvienas iš jūsų iki galo rodytų tokį pat uolumą iki *visiško užtikrintumo dėl viliamo dalyko, ¹² kad neaptingtumėte, bet taptumėte †sekėjais tų, kurie per tikėjimą ir didžią kantrybę paveldi ‡tuos dalykus, kurie buvo pažadėti. ¹⁵ Ir šitaip, Šlabai kantriai laukę, jis *gavo, kas buvo pažadėta. ¹⁷ Tokiu būdu Dievas, norėdamas

† **6:7** „augalų“ – T. vns., „augalą“, „augmeniją“. ‡ **6:7** „naudingų“ – T. „tinkančių“. Gr. žodis εὐθετος (euthetos) vartojamas dar Lk 9:62, 14:35. § **6:7** „dėl kurių ji ir dirbama“ – Arba „kurie ir ją dirba“. * **6:7** „pasisavina“ – Arba „priima ir naudoja“. † **6:8** „Jos“ – T. „kurios“. ‡ **6:8** „deginimas“ – T. „deginimui“, „į deginimą“. § **6:9** „tai“ – Gr. žodis καί (kai) gali būti išverstas „ir“, bet neatrodo, jog rašytojas kalba apie dviejų rūšių dalykus, bet bendrai apie tik vienos rūšies dalykus, kuriais pasižymi išgelbėtieji. * **6:11** „visiško užtikrintumo“ – T. y., „visiško abejonių nebuvimo“. † **6:12** „sekėjais“ – Tinka ši apibrėžtis iš DLKŽ – „daryti, kaip kitas daro, mėgdžioti elgesį“. ‡ **6:12** „tuos dalykus, kurie buvo pažadėti“ – Gr. „pažadus“. § **6:15** „labai kantriai laukę“ – Arba „ilgai iškentę“. Tas pats gr. žodis vartojamas ir Mt 18:26, 29; Lk 18:7; I Kor 13:4; I Tes 5:14; Jok 5:7-8; II Pt 3:9. * **6:15** „gavo, kas buvo pažadėta“ – Gr. „gavo pažadą“.

†pažado paveldėtojams kuo aiškiau parodyti savo nutarimo nekintamumą, ‡pats laidavo Šper priesaiką ¹⁸ kad per du nekintamus dalykus, kuriuose neįmanoma, kad Dievas meluotų, turėtume galingą paguodą, kurie pabėgome į prieglobstį priešais mus padėtai vilčiai nutverti, ¹⁹ kurią *viltį* mes turime kaip sielos inkarą, tiek patikimą, tiek tvirtą ir *prasiskverbiantį į tą vidinę vietą už uždangos,

7

⁹ Ir, taip sakant, per Abraomą net Levis, – dešimtinių ėmėjas, – mokėjo dešimtines, ¹⁰ nes jis tebebuvo savo tėvo strėnose, kai ši pasitiko Melchizedekas. ¹⁹ (nes įstatymas nieko nepadarė tobulo), kita vertus, įvedama geresnė viltis, kuria priartėjame prie Dievo. ²⁴ bet kadangi šitas pasilieka per amžius, jis turi neatšaukiamą kunigystę. ²⁵ Todėl jis ir pajėgia *visiškai išgelbėti tuos, kurie per jį †artinasi prie Dievo, nes jis visuomet gyvuojantis, kad juos užtartų. ²⁶ Juk mums tiko toks vyriausiasis kunigas: šventas, nekaltas, nesuteptas, atskirtas nuo nusidėjėlių ir išaukštintas virš dangų, ²⁷ kuriam nereikia, kaip tiems vyriausiesiems kunigams, kasdien aukoti aukos pirma už savo nuodėmes,

† 6:17 „pažado“ – Arba „pažadėtų dalykų“. ‡ 6:17 „pats laidavo“ – Arba „įsiterpė pats būdamas garantas“. § 6:17 „per priesaiką“ – Arba „priesaika“ (įnag.). * 6:19 „prasiskverbiantį“ – Arba „įeinantį“. * 7:25 „visiškai“ – Arba „iki galo“, „galutiniai“. † 7:25 „artinasi“ – Arba „ateina“.

o paskui už tautos, nes jis tai atliko vieną kartą visiems laikams, kai paaukojo pats save. ²⁸ Nes įstatymas paskiria vyriausiais kunigais silpnybių turinčius žmones, bet priesaikos žodis, kuris yra po įstatymo, *paskiria* Sūnų, kuris yra amžinai šparengtas tobulai.

8

¹² Nes būsiu gailestingas jų neteisybių atžvilgiu, ir jų nuodėmių, *tai yra jų įstatymo pažeidimų, †daugiau nebeatminsiu.“

9

³ O už antrosios uždangos – *kita* padangtė, vadinama *švenčiausioji *vieta*, ⁴ kuri turėjo auksinį smilkytuvą ir iš visų šonų auksu apmuštą sandoros skrynią, kurioje *buvo* auksinis ašotis su mana ir išsprogusi Aarono lazda ir sandoros plokštės, ⁵ o virš jos – šlovės kerubai, apden-

‡ 7:27 „atliko“ – Arba „padarė“, „įvykdė“. § 7:28 „parengtas tobulai“ – Gal „išstobulintas“, „padarytas tobulai tinkantis“, „parengtas iki galo“, „parengtas galutinai“; plg. tą patį gr. žodį šiose eilutėse: Hbr 2:10, 5:9, 7:19, 9:9, 10:1, 10:14, 11:40, 12:23.

* 8:12 „tai yra“ – Arba „ir“. † 8:12 „daugiau nebeatminsiu“ – Arba „visiškai neatminsiu daugiau“. * 9:3 „švenčiausioji *vieta*“ – Gr. „šventų šventa“.

giantys šešėliu †galeistingumo sostą; apie †tuos dalykus dabar negalima kalbėti iki smulkmenų. ⁶ O šiems daiktams esant įrengtiems, į pirmąją padangtę nuolat įeina kunigai, atlikdami tarnavimą *Dievui*. ⁷ o į antrąją *įeidavo* vien tik vyriausiasis kunigas, Švieną kartą kiekvienais metais, ne be kraujo, kurį jis aukoja už save ir už tautos *nežiniomis padarytas nuodėmes. ⁸ Šventoji Dvasia *tu* †parodo tai, kad †kelias į visų švenčiausiąją dar nebuvo Šatviras, kol tebestovėjo pirmoji padangtė, ¹¹ Bet Kristus, atėjęs kaip *būsimųjų gerų dalykų vyriausiasis kunigas per didesnę ir tobulesnę padangtę, ne

† **9:5** „galeistingumo sostą“ – Arba „rūstybę numaldymo vietą“; t. y. sandoros skrynios dalis (dengianti plokštė), kurioje pirmosios sandoros santvarkos metu buvo atliekamas aukojimas už nuodėmes taip, kad jos būtų padengtos krauju ir Dievo rūstybė, numatyta įstatyme už nuodėmę, būtų numaldyta. Galeistingumas – tai sulaikyti nupelnytą bausmę. Tas pats gr. žodis vartojamas Ro 3:25 eilutėje, o panašus gr. žodį vartojamas Lk 18:13 ir Hbr 2:17. † **9:5** „tuos“ – T. „kuriuos“. § **9:7** „vieną kartą kiekvienais metais“ – Arba „vieną kartą metuose“. Žr. Kun 16:12-16, iš kurio teksto aišku, kad „vieną kartą“ čia rodo į vienos dienos veiksmus, nes Atpirkimo dieną Aaronas turėjo atnešti į Švenčiausiąją vietą keturis daiktus, ir ne visus vienu metu. * **9:7** „nežiniomis padarytas nuodėmes“ – Gr. žodis vartojamas NT tik čia; arba „suklydimus“. † **9:8** „parodo“ – T. „parodydamas“. † **9:8** „kelias į visų švenčiausiąją“ – Arba „šventų vietų kelias“. § **9:8** „atviras“ – Arba „apreikštas“. * **9:11** „būsimųjų“ – T. y. tie geri dalykai buvo numatyti Senosios Sandoros santvarkoje ir Įstatyme; Viešpačiui Jėzui atėjus, jie nebe ateityje, bet praeityje. Pasak Hbr 7.22, Jėzus yra geresnės sandoros / testamento užtikrintojas / laiduotojas.

rankomis padarytą, tai yra nepriklausančią šitai kūrybai, ¹² nei per +ožių bei jautukų kraują, bet per savo paties kraują jis įėjo vieną kartą visiems laikams į šventąją vietą †igijęs už mus amžiną išpirkimą. ¹³ Nes jeigu jaučių bei ožių kraujas ir nešvariuosius apšlakstantys telyčios pelenai pašventina tam, kad kūnas būtų padarytas švarus, ¹⁴ tai kaip daug labiau kraujas Kristaus, kuris per amžinąją Dvasią paaukojo Dievui save, esantį be dėmės, nuvalys jūsų sąžinę nuo negyvų darbų, kad tarnautumėte gyvajam Dievui?! ²² Ir pagal įstatymą beveik viskas yra apvaloma krauju, ir be kraujo praliejimo nėra atleidimo. ²³ Taigi buvo būtina, kad danguje esančių dalykų Škopijos būtų apvalomos *šiomis *priemonėmis*, bet patys dangiški dalykai

† 9:12 „ožių bei jautukų“ – Vyriausiasis kunigas pirma dėl savo nuodėmių turėjo atnešti jautuko kraujo į švenčiausiąją vietą ir juo šlakstyti gailestingumo sostą (Kun 16:14), po to dėl tautos nuodėmių – ožio kraujo (Kun 16:15). † 9:12 „igijęs“ – Dėl vertimo: arba „suradęs“ arba „parūpinęs“ (plg. Pr 22:8, kurioje hbr. žodis, išverstas „parūpins“ turi panašią reikšmę). Dėl gr. žodžio formos: galimi ir šie vertimai: „savo labai igijęs / suradęs / parūpins“ (taip pat plg. Pr 22:8, kurioje parašyta „Dievas sau (arba: savo labai) parūpins tam tikrą avinėlį“). Dėl išpirkos / nuodėmių padengimo „suradimo“, plg. ypač Job 33:24; gr. žodis panašiai vartojamas Lk 9:12, Hbr 4:16 eilutėse. Dėl išpirkimo eiliškumas laike: Senosios Sandoros santvarkoje, atpirkimas (nuodėmių padengimas) buvo vykdomas būtent ant aukuro, kur buvo praliejamas kraujas (Kun 17:11), o Mesijas atliko išpirkimą ant kryžiaus, po to įėjo į Danguje esančio šventyklos švenčiausiąją vietą. § 9:23 „kopijos“ – Arba „atvaizdai“. * 9:23 „šiomis *priemonėmis*“ – T. y. vandeniu, krauju (su vilna bei yzopu); plg. Hbr 9:19 ir toliau.

– geresnėmis aukomis negu šitos, ²⁴ nes Kristus įėjo ne į rankomis padarytas šventąsias vietas, *tai yra įėjo ne į* †tas vietas, kurios atvaizduoja tikrąsias, bet į patį dangų, kad dabar pasirodytų Dievo akivaizdoje už mus; ²⁵ ir *įėjo* ne tam, kad jis dažnai save aukotų taip, kaip vyriausiasis kunigas kasmet įeina į šventąją vietą su kito krauju; ²⁶ kitaip jam būtų reikėję dažnai kentėti nuo pasaulio įkūrimo. Bet dabar jis vieną kartą amžių pabaigoje yra apreikštas, kad save aukodamas pašalintų nuodėmę. ²⁷ Ir kaip žmonėms yra skirta vieną kartą mirti, o po to – teismas, ²⁸ taip Kristus, vieną kartą paaukotas, kad daugelio nuodėmes ‡sau prisiimtų, antrą kartą ne dėl nuodėmės pasirodys jo ilgesingai laukiantiesiems, Škad juos išgelbėtų.

10

⁴ nes yra neįmanoma, kad jaučių ir ožių kraujas pašalintų nuodėmes. ⁵ Todėl ateidamas į pasaulį jis sako: „TU NENORĖJAI AUKOS IR ATNAŠAVIMO, – (BET MAN PARUOŠEI KŪNĄ); – ⁶ VIENTISŲ DEGINAMŪJŲ AUKŲ IR AUKŲ UŽ NUODĖMĘ TU NEPAMĖGAI. ⁷ TADA PASAKIAU: „ŠTAI ATEINU – (KNYGOS RITINYJE YRA PARAŠYTA APIE MANE) – VYKDYTI, O DIEVE, TAVO VALIĄ! ⁸ Aukščiau pasakęs:

† **9:24** „tas vietas, kurios atvaizduoja tikrąsias“ – Arba „į tikrųjų atvaizdus“. ‡ **9:28** „sau prisiimtų“ – Arba „užneštų“. Plg. I Pt 2:24 (tas pats gr. žodis) ir Joh 1:29 (kitas gr. žodis). § **9:28** „kad juos išgelbėtų“ – Gr. „išgelbėjimui“.

„TU NENORĖJAI IR NEPAMĖGAI AUKOS IR ATNAŠAVIMO IR VIENTISŲ DEGINAMŲJŲ AUKŲ IR AUKOS UŽ NUODĖMĘ, (kurios yra aukojamos pagal įstatymą), ⁹ *paskui jis pasakė: „ŠTAI ATEINŲ VYKDYTI, O DIEVE, TAVO VALIĄ. †Jis panaikina pirma, kad įtvirtintų antra. ¹⁰ ‡Tos valios įvykdymu Šesame padaryti šventi Jėzaus Kristaus kūno atnašavimu vieną kartą visiems laikams. ¹² Priešingai, jis, paaukojęs vienintelę auką už nuodėmes visai amžinybei, atsisėdo Dievo dešinėje, ¹³ nuo to laiko laukdamas, kol jo priešai bus patiesti būdami suolelis jo kojoms, ¹⁴ nes vienu atnašavimu jis šventinamuosius *yra padaręs tobulus †amžinai. ¹⁵ Ir mums liudija ir Šventoji Dvasia, nes pasakius: ¹⁶ „Šita yra sandora, kurią su jais sudarysiu po tų dienų, – sako Viešpats, – aš įdėsiu savo įstatymus į jų širdis ir į jų protus įrašysiu juos“, *tada sako:* ¹⁷ „Ir jų nuodėmių bei jų įstatymo pažeidimų jokių būdu daugiau nebeatminsiu.“ ¹⁸ O kur jie atleisti, ten nebėra atnašavimo už

* **10:9** „paskui“ – Arba „tada“. † **10:9** „Jis panaikina pirma, kad įtvirtintų antra“ t. y. jis visai pašalina pirmąją aukojimo santvarką, pagal kurią buvo aukojami gyvuliai, kad įsteigtų naują santvarką, pagal kurią jo paties kūno ir kraujo auka, vieną kartą aukotą visiems laikams, sutaikina žmones su Dievu. ‡ **10:10** „Tos valios įvykdymu“ t. y. Dievo Tėvo valia suteikti galutinę auką už nuodėmes, o tą valią įvykdė Dievas Sūnus, mūsų Išgelbėtojas. § **10:10** „esame padaryti šventi“ – Arba „esame pašventinti“. * **10:14** „yra padaręs tobulus“ – Arba „yra padaręs tikslą pasiekusius“ arba „yra perkėlęs į galutinį tikslą“ arba „yra padaręs juos trūkumų neturinčius“. † **10:14** „amžinai“ – Arba „į begalybę“.

nuodėmė. ¹⁹ Todėl, broliai, †kadangi turime Šdrąsą per Jėzaus kraują *įeiti į švenčiausiąją ²⁰ *tu*o įėjimu, kurį jis mums pašventė ką tik paruoštu ir gyvu keliu per uždangą, tai yra *per* jo kūną, ²¹ ir *turėdami* didį kunigą, *valdantį* Dievo namus, ²² †artinkimės su †teisinga širdimi, su visišku tikėjimo užtikrintumu, *mūsų* širdims esant apšlakstytoms nuo blogos sąžinės ir *mūsų* kūnui nuplautam švariu vandeni. ²³ *Savo* Štikėjimo išpažinimą išlaikykite nesvyruojantį, nes ištikimas tas, kuris pažadėjo; ²⁴ ir žiūrėkime vieni kitų meilės ir gerų darbų *smarkiam skatinimui, ²⁵ †neapleisdami savo susirinkimo, kaip kai kurie yra įpratę, bet *vieni kitus* †ragindami su įspėjimais, ir juo labiau, kadangi matote besiantinančią tą Dieną. ²⁶ Nes Šjeigu mes, gavę *aiškų tiesos pažinimą,

‡ **10:19** „kadangi turime“ – Arba „turėdami“. § **10:19** „drąsą“ – Arba „laisvę“; gal „įgaliojimą“. * **10:19** „įeiti“ – T. „įėjimui“. † **10:22** „artinkimės“ – Arba „prieikime“. ‡ **10:22** „teisinga“ – Gr. būdvardis, „atitinkanti tiesą“. § **10:23** „tikėjimo“ – Arba „užtikrintos vilties“. * **10:24** „smarkiam“ – Arba „aštriam“. † **10:25** „neapleisdami“ – Arba „nepraleisdami“. Gr. žodis ἐγκαταλείπω (enkataleipo) vartojamas dar Mt 27:46; Mk 15:34; Apd 2:27; Rom 9:29; II Kor 4:9; II Tim 4:10, 16; Hbr 13:5. ‡ **10:25** „ragindami su įspėjimais“ – Arba „paguosdami“. § **10:26** „jeigu [...] nuodėmiautume“ – Gr. kalboje čia yra esamojo laiko genityvinis (kilmininkinis) absoliutyvinis sąlyginis dalyvis ἁμαρτανόντων (hamartanóntōn). Kadangi yra sąlyginis dalyvis, vartotinas žodis „jeigu“ ir tariamoji nuosaka (žodžiai „nuodėmiautume“ ir „nebeliktų“). Plg. Hbr 6:4-8. * **10:26** „aiškų tiesos pažinimą“ – Plg. I Tim 2:4; II Tim 2:25, 3:7; Tit 1:1.

†valingai ‡nuodėmiautume, tai nebeliktų aukos už nuodėmes, ²⁷ o tik Štam tikras bausis teismo laukimas ir *ugningas pasipiktinimas, †kuris prarys priešininkus. ²⁸ Kas nors, atmetęs Mozės įstatymą, be pasigailejimo miršta, remiantis dviejų ar trijų liudininkų *parodymu*. ²⁹ Jūsų manymu, kokios griežtesnės bausmės bus laikomas vertas tas, kuris sutrypė po kojomis Dievo Sūnų, ir palaikė nešventu sandoros kraują, kuriuo ‡jis buvo pašventintas, ir Šižeidė malonės Dvasią?! ³⁰ Nes mes pažįstame tą, kuris pasakė: Kerštas *priklauso* man, atmokėsiu pats, – sako Viešpats. Ir vėl: Viešpats teis savo tautą. ³¹ Baisu įpulti į gyvojo Dievo rankas. ³⁴ Nes jūs ir užjautėte *mane* *dėl mano pančių ir džiaugsmingai priėmėte savo turto išplėšimą,

† **10:26** „valingai“ – Gr. prv. ἡκουσίως (hekousiōs) vartojamas tik čia ir I Pt 5:2. Šis žodis čia rodo į tariamą tyčinių veiksmų seką, kuria žmogus rodo, kad apgalvotai atsisako ankstesnio tikėjimo, t. y. atsisako Viešpaties, kurį anksčiau pripažino esantį vienintelį Valdovą ir Išgelbėtoją. Plg. Iš 21:14, Sk 15:30; Įst 17:12; Ps 19:13. ‡ **10:26** „nuodėmiautume“ – Žr. I Jn 3:9, kurioje tvirtinama, kad gimęs iš Dievo žmogus negali nuodėmiauti, nors ir toks žmogus nusideda (I Jn 1:8-10, 2:1 ir kitur). § **10:27** „tam tikras“ – Arba „kažkoks“. * **10:27** „ugningas pasipiktinimas“ – Arba „ugningas uolumas“, „ugningas pavydas“. Plg. Įst 29:20; Ps 79:5; Eze 36:5, 38:19; Zep 1:18, 3:8. † **10:27** „kuris prarys priešininkus“ – Arba „tam, kad prarytų priešininkus“; t. „priešininkų prarijimui“. ‡ **10:29** „jis“ – T. y. Dievo Sūnus. Viešpaties Jėzaus kraujas Jį pašventino (išskyrė ypatingam reikalui) taip, kaip Aarono (ir kitų kunigų) paaukotos aukos kraujas pašventino Aaroną (ir kitus kunigus). § **10:29** „ižeidė“ – Arba „užgavo“. * **10:34** „dėl mano pančių“ – gr. „mano pančiuose“.

†žinodami savyje, kad turite †danguje geresnį ir išliekantį turtą. ³⁵ Tad nepameskite savo Š atviro užtikrintumo, *už kurį skirtas didelis atlygis! ³⁶ Mat jums reikia išvermės, kad, įvykdę Dievo valią, gautumėte, kas pažadėta, ³⁷ nes dar trumpas, trumpas laiko tarpelis, ir Ateinantysis ateis ir neužtruks. ³⁸ O †teisusis tikėjimu gyvens, o †jeigu kas atsitrauktų, mano siela juo nesigėrės. ³⁹ Tačiau mes esame ne iš tų, kurie atsitraukia ir sulaukia pražūties, bet iš tų, kurie pasitiki ir sulaukia sielos išgelbėjimo.

11

¹ Tikėjimas gi yra *laikyti* tikrove tuos *dalykus*, kurių viliamasi, *laikyti* įrodytais neregimus

† **10:34** „danguje geresnį ir išliekantį turtą“ – Arba „žinodami, kad turite savyje geresnį ir išliekantį turtą danguje“. † **10:34** „danguje“ – gr. dgs., „danguose“. § **10:35** „atviro užtikrintumo“ – Arba „tvirto žinojimo / pasitikėjimo“, „drąsaus įsitikinimo“; t. y. tikrumo (abejonių neturėjimo), kad Dievo pažadai išsipildys. * **10:35** „už kurį skirtas didelis atlygis“ t. „kuriis turi didelį atlygį“. † **10:38** „teisusis tikėjimu gyvens“ – Hab 2:4. Plg. Rom 1:17, Gal 3:11. † **10:38** „jeigu kas atsitrauktų“ – Gr. sandora leidžia išversti „jeigu jis (t. y. teisusis) atsitrauktų“. Hab 2:4 hbr. tekste dviejų sakinių eiliškumas yra atvirštinis palyginus su Heb 10:38 ir matosi, kad yra priešingybės: vieno žmogaus „siela nėra tiesi jame, bet teisusis tikėjimu gyvens“.

įvykius. ² Juk *per jį †proseniai ‡sulaukė gero liudijimo. ³ Tikėjimu suvokiame, kad Špasauliai buvo *sutverti Dievo žodžiu taip, kad tai, kas regima nėra atsiradę iš to, kas matoma.

⁴ Tikėjimu Abelis aukojo Dievui geresnę auką negu Kainas; per †tą *tikėjimą* jis gavo liudijimą, kad buvo teisus, Dievui liudijant apie jo dovanas; ir per †tikėjimą, būdamas miręs, jis tebekalba. ⁵ Tikėjimu Henochas buvo perkeltas, kad Šnepatirtų mirties, ir JO NERADO, NES DIEVAS JĮ PERKĖLĖ; mat prieš jo perkėlimą buvo liudijama apie jį, kad jis *patikęs Dievui. ⁶ Bet be tikėjimo neįmanoma *jam* †patikti, nes tas, kuris ateina pas Dievą, privalo tikėti, kad jis yra, ir *kad* jis †atsilygina tiems, kurie jo stropiai ieško. ⁷ Tikėjimu Nojus, Dievo perspėtas apie dar nematomus

* **11:2** „per jį“ – T. y. „per tikėjimą“; arba „juo“, „jame“; plg. gr. εν πιστει Gal 2:20; I Tim 1:2,4; 2:7,15; 3:13; 4:12; II Tim 1:13; Tit 3:15; Jok 1:6, 2:5 ir εν τη πιστει I Kor 16:13; II Kor 13:5; Kol 2:7; Tit 1:13; I Pt 1:5. † **11:2** „proseniai“ – Arba „vyresnieji“; žr. Mt 15:2; Mk 7:3,5. ‡ **11:2** „sulaukė“ – Arba „įgavo“. „Sulaukti gero liudijimo“ reiškia, kad Dievas palankiai vertina žmogų dėl jo tikėjimo Dievo perduotomis žiniomis (plg. Hbr 11:4, 39). § **11:3** „pasauliai“ – Arba „amžiai“, t. y. visa, išskyrus Dievą, nes Jis nėra laiko ribojamas ir buvo prieš atsiradant laikui; „pasauliai“ čia = kas yra laiko ribojama, įskaitant žmones, materiją ir t.t.; plg. Hbr 1:2. * **11:3** „sutverti“ – Arba „visiškai parengti“, „iki galo austi / regzti“. † **11:4** „tą *tikėjimą*“ – T. „kurį“. ‡ **11:4** „tikėjimą“ – T. „jį“. § **11:5** „nepatirtų“ – T. „nematyty“. * **11:5** „patikęs“ – Arba „tikrai patikęs“. † **11:6** „patikti“ – Arba „tikrai patikti“. ‡ **11:6** „atsilygina“ t. „yra pasidaręs atlygintoju“.

dalykus, Šbaimės skatinamas paruošė arką savo šeimynai išgelbėti; per *tą *tikėjimą* jis pasmerkė pasaulį ir †tapo paveldėtoju teisumo, kuris yra per tikėjimą. ⁸ Tikėjimu Abraomas, ‡kai buvo pašauktas, pakluso, išvykdamas į vietą, kurią Švėliau gausias kaip veldinį, ir jis išvyko, nežinodamas kur einas. ⁹ Tikėjimu jis apsistojo kaip svetimšalis *pažado šalyje, kaip svetimijoje, gyvendamas padangtėse su Izaoku ir Jokūbu, to paties pažado bendrapaveldėtojais, ¹⁰ nes jis †nenustodavo laukdamas miesto su

Š **11:7** „baimės skatinamas“ – Gr. žodis εὐλαβέομαι (eula-beomai) vartojamas tik čia ir Apd 23:10. Tai nėra įprastas gr. žodis reiškiantis baimę, bet rodo į baimę dėl susirūpinimo, kai žmogus numato galimus blogus dalykus. Žodis susidaro iš dviejų žodžių, kurie reiškia „gerai“ ir „imti“ todėl gali reikšti, kad žmogus tinkamai priima aplinkybių iššūkį atsižvelgiant į galimą pavojų, su reikiamu atsargumu. * **11:7** „tą *tikėjimą*“ – T. „kurį“.

† **11:7** „tapo paveldėtoju teisumo, kuris yra per tikėjimą“ – Gr. frazė, κατὰ πίστιν („kata pistin“), čia išversta „kuris yra per tikėjimą“ yra būdvardinė sandara. Galimi vertimai: „tapo paveldėtoju teisumo, atitinkančio tikėjimą“, „tapo teisumo pagal tikėjimą paveldėtoju“. Ta gr. k. frazė vartojama NT ir Tit 1:1, Hbr 11:13. ‡ **11:8** „kai buvo pašauktas“ – Arba „šaukiamas“.

Š **11:8** „vėliau gausias“ – Arba „ketino gauti“. Gr. žodis μέλλω (mello) nusako ateities įvykius. * **11:9** „pažado“ – Arba „pažadėtoje“, bet dėl nuoseklumo vartojamas žodis „pažadas“, nes šioje eilutėje du kartus vartojamas gr. žodžio ἐπαγγελία (epangelia). † **11:10** „nenustodavo laukdamas“ – vartojamas gr. kalbos laikas, kuris neturi tiesioginio atitikmens lietuvių kalboje; gal „laukdavo“, „vis laukė“.

pamatais, kurio †meistras ir §statytojas yra Dievas. ¹¹ Tikėjimu ir pati Sara gavo galią pastoti, ir pagimdė *vaiką*, **būdama* nebe to amžiaus, nes laikė ištikimu tą, kuris buvo pažadėjęs. ¹² Todėl ir iš vieno vyro, tokio apmirusio, buvo pagimdyti tie *palikuonys*, †gausūs kaip dangaus žvaigždės ir nesuskaitomi kaip smiltys jūros pakrantėje. ¹³ Visi šitie mirė †tikėdami, negavę pažadėtų dalykų, bet matę juos iš tolo, ir *jais* įsitikinę, ir priėmę *juos* į glėbį, ir išpažinę, kad jie žemėje yra svetimšaliai ir §nevietiniai gyventojai. ¹⁴ Nes tie, kurie kalba *tokius dalykus, aiškiai pareiškia, jog ieško tėvynės. ¹⁵ Ir iš tiesų, jeigu jie būtų turėję mintyse aną, iš kurios išėjo, jie būtų turėję progą sugrįžti *atgal*. ¹⁶ Bet dabar jie †trokšta geresnės *tėvynės*, tai yra dangiškosios; todėl †Dievui negėda vadintis jų Dievu, nes jis

‡ **11:10** „meistras“ – Arba „amatininkas“; gal „architektas“.

§ **11:10** „statytojas“ – gr. žodis rodo į tą, kuris dirba liaudies naudai, todėl gal: „darbo dėl liaudies atlikėjas“.

* **11:11** „*būdama* nebe to amžiaus“ – T. „už / virš amžiaus laikmečio / laikotarpio / sezono“. † **11:12** „gausūs kaip dangaus žvaigždės ir nesuskaitomi kaip smiltys jūros pakrantėje“ – T. „gausumo atžvilgiu kaip dangaus žvaigždės ir kaip nesuskaitomos smiltys jūros pakrantėje“.

‡ **11:13** „tikėdami“ – Gr. frazė, *κατὰ πίστιν* („kata pistin“), čia išversta „tikėdami“ yra būdvardinė sandara. Galimi vertimai: „būdami atitinkantys tikėjimą“, „tikėjimo būsenoje“, „būdami tikintys“. Ta gr. k. frazė vartojama NT ir Tit 1:1, Hbr 11:7.

§ **11:13** „nevietiniai gyventojai“ – Gr. *παρεπίδημος* (parepidēmos), vartojamas NT tik čia ir I Pt 1:1, 2:11.

* **11:14** „tokius dalykus“ – T. y. apie save kaip apie svetimšalius ir nevietinius gyventojus. † **11:16** „trokšta“ – Arba „siekia“.

‡ **11:16** „Dievui negėda“ – T. „Dievas nesigėdija“.

paruošė jiems miestą. ¹⁷ Tikėjimu Abraomas, kai buvo mėginamas, aukojo Izaoką. Savo viengimį *sūnų* aukojo būtent tas, kuris buvo priėmęs pažadus, ¹⁸ kuriam buvo pasakyta: „Sėkla tau bus Šišvardinama per Izaoką“. ¹⁹ *Jis aukojo sūnų* darydamas išvadą, kad Dievas pajėgus *ji* prikelti net iš numirusiųjų, iš kur jis pavyzdiniame įvykyje ir *ji* atgavo. ²⁰ Tikėjimu Izaokas palaimino Jokūbą ir Ezavą *atsižvelgdamas į ateinančius dalykus. ²¹ Tikėjimu mirštantis Jokūbas palaimino abu Juozapo sūnus, ir garbino, *atsirėmęs* į savo *†lazdos viršugalį*. ²² Tikėjimu Juozapas mirdamas *‡užsiminė* apie Izraelio vaikų išėjimą ir davė įsakymą dėl savo Špalaikų. ²³ Tikėjimu *ką tik* gimęs Mozė buvo tris mėnesius savo tėvų paslėptas, nes jie matė vaikelį esant labai gražų ir nebijojo

§ 11:18 „išvardinama“ – Arba „pašaukta“. * 11:20 „atsižvelgdamas į ateinančius dalykus“ – Gr. frazė *περὶ μελλόντων* (*peri mellontōn*, „apie įvyksiančius dalykus“ ar *pan.*) vartojama tik čia NT. Žodis *μελλόντων* (*mellotōn*) yra vartojamas dar Apd 26:22, 27:30; Kol 2:17; I Tim 1:16; Hbr 9:11, 10:1; II Pet 2:6; Apr 8:13. † 11:21 „lazdos viršugalį“ – Priešingai daugelio žmonių nuomonei, čia nėra cituojamas Septuaginto (LXX) Prd 47:31 vertimas („lazdos viršugalį“), kuris nukrypsta nuo hebrajų kalbos (MT) teksto („lovos galvūgalis“). Džanas Gilas (John Gill, 1690-1771) parašė: „[Pradžios knygos 47:31 eilutė] nėra ta vieta, kurią apaštalas cituoja ar į kurią nurodo, nes [tas įvykis, kai Jokūbas nusilenkė ant lovos galvūgalio] įvyko prieš Juozapo sūnų palaiminimą, tačiau [įvykis, aprašytas Laiške hebrajams 11:21] įvyko tuo pačiu metu, ir apaštalas pasakoja tai, ko niekur nėra užrašyta Pradžios knygoje [...]“. ‡ 11:22 „užsiminė apie [...] išėjimą“ – Plg. Pr 50:24. § 11:22 „palaikų“ – Arba „kaulų“.

karaliaus įsakymo. ²⁴ Tikėjimu Mozė užaugęs atsisakė vadintis Faraono dukters sūnumi, ²⁵ pasirinkęs verčiau kentėti priespaudą su Dievo tauta, negu laikinai gėrėtis nuodėmės malonumais, ²⁶ ir *įvertinęs †paniekinimą dėl Kristaus didesniu turtu negu brangenybes Egipte, nes jis nukreipė savo dėmesį į atlygį. ²⁷ Tikėjimu jis paliko Egiptą, nebijodamas karaliaus rūstybės, nes liko tvirtas, tarsi matydamas Neregimąjį. ²⁸ Tikėjimu jis surengė Aplenkimą, †tai yra kraujo Šapšlakstymą, kad tas, kuris nužudė pirmagimius, nepaliestų jų. ²⁹ Tikėjimu jie perėjo Raudonąją jūrą kaip per *įprastą sausumą; †egiptiečiai, bandę tą patį daryti, buvo paskandinti. ³³ kurie per tikėjimą užkariavo karalystes, †įvykdė teisumą, Šigijo

* **11:26** „įvertinęs“ – Arba „palaikęs“. † **11:26** „paniekinimą dėl Kristaus“ – Arba „Kristaus paniekinimą“, „Kristaus išpeikimą“. ‡ **11:28** „tai yra“ – Arba „ir“. § **11:28** „apšlakstymą“ – Arba „išliejimą“. * **11:29** „įprastą sausumą“ – Izraelio tauta galėjo vaikščioti ant jūros dugno lygiai taip, kaip ant įprastos sausumos dėl Dievo veikimo, aprašyto Iš 14:21-22. † **11:29** „egiptiečiai bandę tą patį daryti, buvo paskandinti“ – T. „tą dalyką prisiėmę kaip pabandymą, egiptiečiai buvo paskandinti“. ‡ **11:33** „įvykdė teisumą“ – gal „įvykdė teisingumą“; rodo arba į tai, kad darė, kas teisinga arba į tai, kad traukė atsakomybėn tuos, kurie darė tai, kas neteisingą (pvz. karaliaus Dovydo valdymo metu); plg. Apd 10:35. Labiau tinkamas pirmas variantas, nes niekas be tikėjimo (pasiklovimo) Dievu nesugebės įvykdyti tai, kas teisinga. § **11:33** „igijo pažadus“ – Arba „igijo pažadėtus dalykus“; antras vertimas laiko frazę metonimija, t. y., žodį ar posakį, kuriuo dėl vaizdingumo pakeičiamas kito daikto ar reiškinių pavadinimas, remiantis sąvokų artimumu, glaudžiu jų ryšiu (LKŽ).

pažadus, užčiaupė liūtams nasrus, ³⁴ užgesino ugnies galią, paspruko nuo kalavijo ašmenų, iš silpnumo buvo stiprinami, tapo galingi kovoje, privertė bėgti svetimųjų *kariuomenes. ³⁹ Ir tie visi, †sulaukė gero liudijimo ‡per tikėjimą, vis dėlto negavo to, kas buvo pažadėta, ⁴⁰ nes Dievas mums buvo numatęs ką geresnio, kad jie be mūsų šnebūtų padaryti tobulais.

12

¹ Todėl ir mes, tokio didelio liudytojų debesies apsupti, *nusimeskime visus apsunkinimus bei †lengvai apraizgančią nuodėmę ir ištvermingai bėkime mums prieš akis *esančių* lenkčių, ² įbesdami akis į tikėjimo pradininką ir atbaigėją Jėzų, kuris dėl jam prieš akis *esančio* džiaugsmo ištverė kryžių, nieku versdamas gėdą, ir yra atsisėdęs Dievo sosto dešinėje. ³ Taigi, rimtai apmąstykite tą, kuris ištverė tokį nuo

* **11:34** „kariuomenes“ – Arba „eiles“, „išsirikiavusius“, „karių pulkus“. † **11:39** „sulaukę“ – Arba „įgavę“. Plg. Hbr 11:2. ‡ **11:39** „per tikėjimą“ – Gr. διὰ τῆς πίστεως (dia tēs pisteōs), kuri frazė irgi vartojama Rom 3:25, 30-31; Gal 3:14,26; Ef 2:8, 3:12, 17; Kol 2:12. Atkreiptinas dėmesys, kad Hbr 11:2 vartojamas prielinksnis ἐν (en); šiame kontekste reikšmė greičiausiai ta pati kaip ir prielinksnio διὰ (dia). § **11:40** „nebūtų padaryti tobulais“ – Arba „nebūtų išstobulinti“, „nebūtų padaryti tikslą pasiekusiais“. Žr. Hbr 2:10 išnašą. * **12:1** „nusimeskime“ – gramatinė gr. žodžio forma rodo, kad šis veiksmas lydi pagrindinį veiksma (bėkime) ir sąlygoja jį. † **12:1** „lengvai apraizgančią“ – Arba „aplinkui gerai įsitaisiusią / įsitaisiusį“.

nusidėjėlių prieš jį nukreiptą priešgyniavimą, kad †nusilpdami †nepalūžtumėte psichiškai.

⁴ Jūs dar neatsilaikėte iki kraujo, kaudamiesi prieš nuodėmę, ⁵ ir visai pamiršote *paraginimą, kuris byloja jums kaip sūnams: Mano sūnau, nepaniekink Viešpaties sudraudžiančios auklybos ir nenuilsk, *kai esi* jo baramas, ⁶ nes ką Viešpats myli, tą sudrausmina, ir plaka kiekvieną sūnų, kurį priima. ⁷ Jeigu jūs ištveriate sudrausminimą, Dievas elgiasi su jumis kaip su sūnumis, nes kurio gi sūnaus tėvas nedrausmina? ⁸ Bet jei esate be drausminimo, kurio visi †yra gavę savo dalį, tada esate pavainikiai, o ne sūnūs. ⁹ Be to, mes gi turėjome savo kūno tėvus *kaip* †drausmintojus ir *juos* pagarbiai paisydavome; argi ne daug labiau elgsimės pavaldžiai dvasių Tėvui ir gyven-sime?! ¹⁰ Nes jie iš tikrųjų *mus* drausmindavo nedaugeliui dienų †pagal savo nuožiūrą, bet *šis *tai daro dėl mūsų* naudos, †kad †būtume jo

‡ **12:3** „nusilpdami“ – Gr. žodis κάμνω (kamnō) vartojamas NT ir Jok 5:15 ir Apr 2:3 eilutėse. § **12:3** „nepalūžtumėte psichiškai“ – T. „nenusilptumėte savo sieloje“; arba „psichiškai nenusilptumėte“.

* **12:5** „paraginimą“ – Arba „įspėjančius paguodos žodžius“. † **12:8** „yra gavę savo dalį“ – T. „yra tapusiai dalininkais“. ‡ **12:9** „drausmintojus“ – Arba „auklėtojus“.

§ **12:10** „pagal savo nuožiūrą“ – Gr. „pagal jiems *esantį* protavimą / mąstymą / vertinimą“. * **12:10** „šis“ – Gr. „jis“.

† **12:10** „kad būtume jo šventumo dalyviai“ – Gr. „į dalyvavimą šventumo jo“. ‡ **12:10** „būtume jo šventumo dalininkai“ – Arba „priimtume ir pritaikytume jo šventumą“, „pasisavintume jo šventumą“.

šventumo Šdalininkai. ¹¹ Beje, kiekvienas sudrausminimas tuo metu atrodo ne džiuginantis, bet liūdinantis, bet vėliau jis atneša taikų teisumo vaisių tiems, kurie yra juo *išlavinti. ¹² Todėl pakelkite nuleistas rankas ir pasilpusius kelius ¹³ ir †eikite tiesiais takais savo kojomis, kad ‡nenukryptų nuo kelio tai, kas luoša, bet verčiau sugytų. ¹⁴ Vykite ramybę su visais ir šventumą, be kurio niekas Šneregės Viešpaties, ¹⁵ stropiai žiūrėdami, kad niekas nestokotų Dievo malonės, kad kokia nors karti šaknis, į viršų išdygdama, nesukeltų rūpesčių, ir per ją daugelis nebūtų suteršti; ¹⁶ kad niekas *nebūtų* paleistuvis ar šventų dalykų niekintojas kaip Ezavas, kuris už vieną valgio kąsnį pardavė savo pirmagimystės teises. ¹⁷ Juk žinote, kaip jis paskui, norėdamas paveldėti palaiminimą, buvo atmetas, nes nerado atgailos vietos, nors stropiai

§ 12:10 „dalininkai“ – Arba „dalyviai“. * 12:11 „išlavinti“ – Arba „ištreniruoti“, „išugdyti“. † 12:13 „eikite tiesiais takais savo kojomis“ – T. „darykite tiesius takus savo kojoms“ (idioma). Plg. Pat 4:25-27. ‡ 12:13 „nenukryptų nuo kelio tai, kas luoša“ – Gal „tai, kas luoša, neišnirtų“, bet greičiausiai žodis ἐκτρέπω (ektrepō) neturi reikšmės „išnerti“. Kiekvienam reikia eiti Dievo tiesiu keliu, kad pats vis labiau patirtų dvasinį pasveikimą ir kiti tai patirtų. § 12:14 „neregės Viešpaties“ – Gal gr. žodis ὀπτάνομαι (optánomai) čia vartojamas prk. prasme, „patirti“; plg. Lk 9:27; Jn 3:3,36; Hbr 11:5 ir kt.

ieškojo **palaiminimo* su ašaromis. ²⁵ Žiūrėkite, kad neatmestumėte kalbančiojo! Nes jeigu anie neištrūko, kai atmetė tą, kuris žemėje perdavė Dievo pranešimų, tai juo labiau neištrūksime mes, nusigręžę nuo to, kuris *kalba* iš dangaus! ²⁸ Todėl, †kadangi gauname nepajudinamą karalystę, tebesilaikykime malonės, kad ja tarnautume Dievui priimtinais su pagarbiu drovumu ir ‡dievota baime, ²⁹ nes mūsų Dievas yra ryjanti ugnis.

13

¹ Teišsilaiko broliška meilė. ² Nepamirškite svetingumo, nes per jį kai kurie priėmė į svečius angelų, to *nežinodami. ³ †Laikykite mintyse kalinius, lyg patys būtumėte kartu įkalinti, tuos, kuriuos kankina, tartum ir jūs patys būtumėte jų kūne. ⁴ Santuoka *tebūna* gerbiama †tarp visų *žmonių*, ir lova *tebūna* Šnesubjaurota; bet paleis-

* **12:17** „*palaiminimo*“ – Gr. mot. gim. įvardis, „jos“; įvardis negali rodyti į gr. žodį „vieta“, nes jis yra vyr. gim. Pagal gramatinę formą galėtų rodyti į gr. žodį „atgaila“, bet Prd 27:34-40 tvirtina, kad Ezavas ne atgailos ieškojo, bet palaiminimo. Kitas paaiškinimas: Ezavas siekė, kad jo tėvas atgailautų dėl palaiminimo suteikimo, bet nepavyko. † **12:28** „kadangi gauname“ – Arba „gaudami“. ‡ **12:28** „dievota baime“ – Arba „atsargumu“; t. y. su nenoriu bent truputį nukrypti nuo Dievo valios. * **13:2** „nežinodami“ – Arba „nežinodami“. † **13:3** „Laikykite mintyse“ – Arba „Atsiminkite“; čia reikšmė yra pastoviai aukštai vertinti tuos, kurie kenčia dėl Viešpaties vardo ir parodyti tą vertinimą veiksmais. ‡ **13:4** „tarp visų *žmonių*“ – Arba „visuose *žmonėse*“, „visuose reikaluose“, „visais atvejais“. § **13:4** „nesubjaurota“ – Arba „sutepta“, „suteršta“.

tuvius ir svetimautojus Dievas nuteis. ⁵ *Jūsų* gyvensena *tebūna* be meilės pinigams; būkite patenkinti tuo, kas yra, nes *jis yra pasakęs: „*Aš †niekada tavęs neatsižadėsiu ir niekada tavęs nepaliksiu.*“ ⁶ Taigi mes drąsiai sakome: ‡„*Mano padėjėjas yra Viešpats*“, ir „*Aš nebijosiu! Ką padarys man žmogus?*“ ⁷ §Laikykite mintyse *savo vadovus, kurie kalbėjo jums Dievo žodį; jų tikėjimu sekite, išsižiūrėdami į †tai, kas pasidaro iš *jų* gyvensenos. ⁸ Jėzus Kristus vakar ir šiandien tas pats – ir amžinai! ⁹ Nebūkite šen ir ten nešiojami įvairių ir svetimų mokslų, nes gerai, kad širdis yra įtvirtinta malone, ne valgiais, iš kurių nesulaukė naudos tie, kurie jais užsiėmė. ¹⁰ Mes turime aukurą, nuo kurio neturi teisės valgyti tie, kurie tarnauja padangtei. ¹¹ Nes yra sudeginami už stovyklos kūnai tų gyvulių, kurių kraują vyriausiasis kunigas įneša į ‡šventąją vietą kaip auką už nuodėmę. ¹² Todėl ir Jėzus kentėjo už vartų, kad savo

* **13:5** „jis yra pasakęs“ – Plg. Prd 28:15, Įst 31:8, Joz 1:5, I Met 28:20. † **13:5** „niekada“ (2 k.) – Arba „jokiu atveju“.

‡ **13:6** „Mano padėjėjas ...“ – Ps 118:6. § **13:7** „Laikykite mintyse“ – Arba „Atsiminkite“; čia reikšmė yra pastoviai aukštai vertinti juos ir jų biblinį mokymą ir parodyti tą vertinimą savo veiksmis. * **13:7** „savo vadovus“ – Arba „jus valdančiuosius“.

Tas pats gr. žodis ἡγεομαι (hēgeomai) vartojamas Mt 2:6, Lk 22:26, Apd 7:10 ir kt. † **13:7** „tai, kas pasidaro iš jų gyvensenos“ – Arba „pasekmė“, „rezultatą“, „baigtį“. ‡ **13:11** „šventąją vietą“ – Arba „šventovę“. Čia kalbama apie Atpirkimo dieną vykdomą aukojimą, kai į Švenčiausiąją vietą būdavo įneštas gyvulio kraujas ir Sandoros skrynios dangtis buvo apšlakstomas krauju.

krauju Špašventintų tautą. ¹³ Todėl išėikime pas jį už stovyklos, nešdami jo paniekinimą, ¹⁴ nes čia neturime pasiliekančio miesto, bet ieškome būsimajo. ¹⁵ Tad per jį visuomet atnašaukime Dievui gyriaus auką, tai yra, *jo vardą dėkingai pripažįstančių lūpų vaisių. ¹⁶ O nepamirškite daryti gera ir dalytis su kitais, nes tokios aukos tikrai patinka Dievui. ¹⁷ Pakluskite †savo vadovams ir elkitės pavaldžiai, nes jie budi jūsų sielų labai, kaip turėsiantys duoti ataskaitą, kad jie tai darytų su džiaugsmu, o ne dūsaudami, nes jums tai būtų nenaudinga. ²⁰ O ramybės Dievas, kuris ‡per amžinosios sandoros kraują išvedė iš numirusiųjų didįjį avių

Š **13:12** „pašventintų tautą“ – Arba „padarytų žmones šventais“. * **13:15** „jo [...] lūpų“ – Arba „jo vardui pritariančių lūpų vaisių“. † **13:17** „savo vadovams“ – Žr. Hbr 13:7 išnašą. ‡ **13:20** „per amžinosios sandoros kraują“ – Nors nevalia pasakyti tvirtai, kad tai vienintelis galimas paaiškinimas, bet turbūt sakinyš „rodo į [Jėzaus kraujo] ypatingą įtaką jo prisikėlimui ir besitęsiančią [Kristaus kraujo] galią nuo to laiko“ (John Gill, kuris gyveno 1690-1771). Jėzus yra Dievas ir Jo kraujas yra Dievo kraujas (Apd 20:28). Jo kraujas kokia nors prasmė yra Dievo gyvybė (Prd 9:4) ir Dievo gyvybė niekada nenustos veikti. Plg. Kun 17:11.

Ganytoją, mūsų Viešpatį Jėzų, ²¹ Stepadaro jus visiškai tinkamus *kiekviename gerame darbe, kad vykdytumėte jo valią, darydamas jумыse tai, kas †jam labai patinka per Jėzų Kristų, kuriam šlovė per amžių amžius! Amen. ²² Ir maldauju jus, broliai, pakęskite ‡šį Sparaginimo *žodį, nes juk parašiau jums trumpai. ²³ Žinokite, kad mūsų brolis Timotiejus yra išleistas laisvėn. Jei jis netrukus atvyks, su juo pamatysiu jus.

§ 13:21 „tepadaro jus visiškai tinkamus“ – Arba „tepataiso jus visiškai“, „teparengia jus visiškai“, „teparuošia jus visiškai“. Gr. žodis καταρτίζω (katartízō) reiškia „visiškai parengti / pataisyti“. Jis vartojamas kalbant apie žvejų tinklų taisymą (Mt 4:21, Mk 1:19), apie mokslinį paruošimą (Lk 6:40), apie gyrių paruošimą / paskyrimą (Mt 21:16; plg. Ps 8:2), apie paskyrimą pražučiai (Rom 9:22), apie žmonių grupės sunarinimą / sunėrimą, t. y. vienybę (I Kor 1:10, II Kor 13:11), apie trūkumo pašalinimą (I Tes 3:10), apie fizinio daikto sutvėrimą (Hbr 10:5, 11:3), ir dar apie dvasinį pataisymą arba parengimą, t. y. apie padarymą dvasiškai tinkamu (Gal 6:1, Hbr 13:21, I Pt 5:10).

* 13:21 „kiekviename gerame darbe“ – Arba „kiekvienu geru darbu“, t. y. visais Dievo atliktais darbais. Priimtajame tekste yra žodis, kuris išverstas „darbas“. † 13:21 „jam labai patinka“ – T. „jo akyse (akivaizdoje) yra labai patinkama“. ‡ 13:22 „šį“ – Gr. artikelis gali būti išverstas ir „mano“. Žr. Hbr. 12:5. § 13:22 „paraginimo“ – Arba „su paguoda pateikto įspėjimo“. * 13:22 „žodį“ – T. y. „pranešimą“, „žinią“.

Tikinčiųjų paveldo vertimas **The Holy Bible in Lithuanian, Believers' Heritage** **Translation**

Copyright © 2022 Believers' Bible Society, Inc.

Language: lietuvių (Lithuanian)

FBV: this translation is directly from the Hebrew and Greek text. It is licensed under a Creative Commons Attribution Share-Alike 4.0 Unported License. The intent is to be as faithful as possible to the original meaning without being awkward or misleading. The style is contemporary English, avoiding slang or colloquialisms, speaking to our modern society in a way people will understand. The Free Bible Version is a project of Free Bible Ministry www.freebibleministry.org

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 27 Apr 2023 from source files dated 27 Apr 2023

b15e8d71-7158-5778-8480-4f1da5eff2ca